

Aalto University
School of Economics

Ammatillisen osaamisen hahmottaminen ja kehittäminen

Outi Hägg, KM

Aalto-yliopisto

Kauppakorkeakoulu

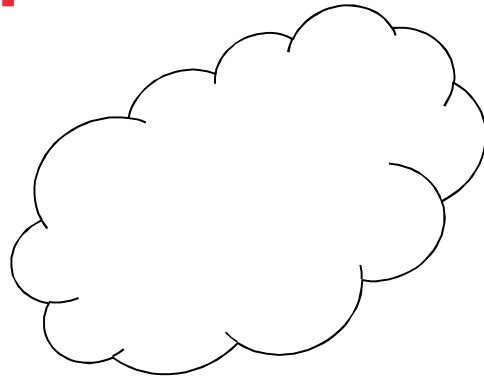
Pienyrityskeskus

SEFE 9.3.2010

Teemat

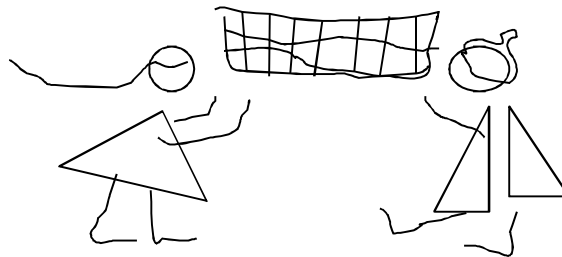
- 1) Ammatillisten kompetenssien kartoittaminen
- 2) Dynaaminen identiteetti ja mahdolliset minät
- 3) Uramuutos ja siirtymävaiheen läpikäyminen

Päivän kaanon

- “What always made me different was the ability to ask the most childlike questions.”

Albert Einstein

Ammatillisten kompetenssien kartoittaminen

➤ Kolme näkökulmaa osaamiseen

- 1) Ammatillinen osaaminen – ammattispesifiset tiedot ja taidot
- 2) Yliammatillinen osaaminen – yleiset työelämätaidot (siirrettävissä ammatista ja tehtävästä toiseen)
- 3) Meta-tason osaaminen - oman toiminnan säätämisen taidot

Ammatillinen osaaminen	Yliammatillinen osaaminen	Meta-tason osaaminen
Ammattispesifiset tiedot ja taidot	Yleiset työelämätaidot	Oman toiminnan säatelemisen taidot
<ul style="list-style-type: none"> ➤Asiatieto ➤Käytännön tieto (usein hiljaista) ➤Taidot 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ATK-taidot ➤Kommunikointitaidot: vuorovaikutustaidot, kielitaito, kuuntelutaito, suullinen ja kirjallinen viestintätaito ➤Verkostoitumistaidot ➤Projektin hallintataidot ➤Liiketoiminnan perusteiden tuntemus ➤Jne. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤Toiminnan tavoitteiden asettelu ➤Toiminnan suunnittelu ➤Tiedon hankintataidot ➤Toiminnan ohjaaminen ➤Tietotaidon soveltaminen eri tilanteissa ➤Oman toiminnan arviointi ➤Taito hallita persoonallisuuden piirteitään ➤Oppimaan oppimisen taidot ➤Ajattelun taidot ➤Jne.

Laadi kompetenssikartta osaamisestasi

Ammatillisen osaamisen pilkkominen osiin:

- Ammattispesifien osaaminen (työkokemus, koulutus)
- 1-4 yleistä siirrettävää työelämätaitoa
- 2-4 metataitoa

Pohdi lisäksi:

- Millainen on persoonallinen tyylisi: Mikä on tapasi tehdä työtä ja millainen persoona olet työntekijänä?
- Mitkä ovat kiinnostuksen kohteesi?
- Tuotteista osaamisesi esimerkiksi:
 - ”Valovoimainen vaikuttaja”, ”Tilannetajuinen tiimipelaaja” tai ”Sinnikäs kehittäjä” tms.

Kuvaile työkokemuksen tuottama osaaminen

- Sokeudumme helposti itseltämme!
- Minä olen talouspäällikkö....Minä olen myyntipäällikkö...
- Mutta mitä minä oikeasti osaan?
- Irrottaudu asiantuntemuksesi kahleista ja pilko osaamisesi osiin ja löydä *mahdolliset uudet minät*.

Mitä työelämä odottaa?

- Kykyä toimia monimutkaisissa ja epävarmoissa tilanteissa luottavaisesti ja vähitellen itsevarmasti.

Tämän päivän työelämäkompetensseja

- luovuus ja innovatiivisuus
- saavutusorientaatio ja kunnianhimo
- vahva minäkäsitys ja itsetunto
- sinnikkyys, pitkäjänteisyys
- vahva sisäinen elämänhallinta
- toimintaorientaatio
- päättäväisyys
- ahkeruus

Tämän päivän työelämäkompetensseja (jatkuu)

- havaitsee mahdollisuuksia ja tarttuu niihin
- luo uusia mahdollisuuksia ja hyödyntää ne
- toimii aloitteellisesti, käynnistää uusia asioita ja saattaa ne päätökseen
- ratkaisee ongelmia luovasti ja kokoaa erilaisia asioita luovasti yhteen
- osaa arvioida ja ottaa riskejä
- käyttää tehokkaasti sosiaalisia verkostojaan

Tämän päivän työelämäkompetensseja (jatkuu)

- strategisen ajattelun taito
- luova ongelmaratkaisutaito
- kyky tehdä epävarmoissa tilanteissa päätöksiä intuitionsa pohjalta
- kyky tehdä ehdotuksia
- neuvottelu- ja myyntitaito (sisäinen ja ulkoinen)
- taito johtaa projekteja ja tilanteita kokonaisvaltaisesti
- verkottumisen taito

- Kaikki nämä ominaisuudet, käyttäytymisen muodot, tiedot ja taidot ovat opittavia asioita, eivät syntymälahjoja.

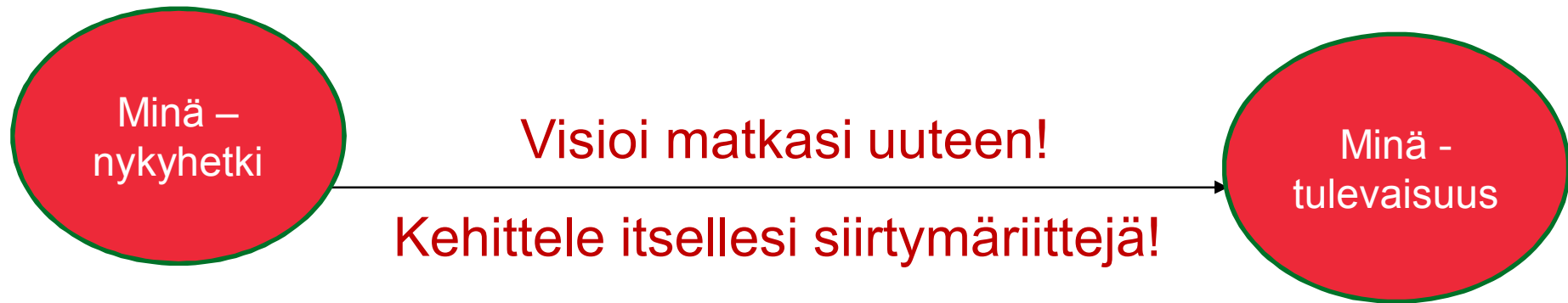
HULLUUDEN MÄÄRITELMÄ:

“Tehtä sama asia uudelleen ja uudelleen samalla tavalla odottaen eri lopputulosta”

Ben Franklin

Uudista urasi!

JUONITA ELÄMÄSI KÄSIKIRJOITUS UUDELLEEN!

Älä tyydy vain
suunnittelemaan uran
uudistamista.
Kokeile ja opi!

Dynaaminen identiteetti ja mahdolliset minät?

- Kannamme mukamme lukemattoman määrän **mahdollisia minuuksia**, ei pelkästään menneisyydessä, nykyhetkessä, vaan myös tulevaisuudessa.
- Kysymys on valppaudesta, mahdollisuuksien havaitsemisesta ja luomisesta sekä niihin tarttumisesta ja niiden hyödyntämisestä.

Uran uudistaminen on dynaaminen prosessi

- Ainoa väärä siirto on se, että siirtoa ei tehdä ollenkaan ja ihminen ikään kuin jähmettyy paikoilleen.
- Uran uudistaminen käynnistyy vain **toiminnan** kautta.

Työ identiteetin näyttämönä

(Ibarra 2003)

- 1) Tutki mahdollisia minuuksia kysyen:
”Mitä minusta saattaisi tulla?”
”Mitkä ovat mahdollisuuteni?”
- 2) **Viipyile ja vitkastele eri identiteettien välillä.**
Testaa uusia ja vanhoja mahdollisia minuuksia.

Työ identiteetin näyttämönä

(Ibarra 2003)

- 3) **Perustelevat suuret muutokset**, mikä tarkoittaa asioiden tärkeysjärjestyksen, elämän olettamusten ja minäkäsityksen päivittämistä.
- 4) **Prosessin tulos** merkitsee ulkoisesti uran uudistamista ja sisäisesti sitä, että yksilöllä on vahvempi taju siitä, kuka hän on ja miten hän toteuttaa itseänsä.

Uudistaaksesi urasi:

- Toimi ja pohdi sen jälkeen
- Leikittele mahdollisilla minuuksilla
- Elä läpi ristiriitaisuudet
- Tee suuret muutokset pienin askelin
- Kokeile uusia rooleja
- Löydä ihmiset, jotka ovat sellaisia, jollaiseksi haluaisit tulla
- Älä odota kiihdyttävää tekijää
- Peräänny hetkeksi, mutta ei liian kauaksi aikaa
- Lopuksi tartu kiinni mahdollisuuksiin; avaa ovi uuteen.

Oman osaamisen tuotteistaminen

ASSOSIAATIOESTEET

- Aivomme pitävät järjestyksestä, käsitteiden ryhmittelystä ja siitä, että ympäristöllä on jokin rakenne
- Ihminen jolla on korkeat assosiaatioesteet, tekee ongelmien sattuessa nopeasti johtopäätöksiä, koska hänen ajattelunsa on määrätietoista
- Ihminen, jolla on matalat assosiaatioesteet, saattaa yhdistellä ideoita ja käsitteitä, joilla ei ole loogista yhteyttä. (Johansson 2004)

Mistä välimaastoja voi löytää?

- Monipuolista osaamistasi ja hanki kokemuksia.
- Ole vuorovaikutuksessa monenlaisten ihmisten ja ihmisryhmien kanssa.
- Kasvata satunnaisten oivallusten mahdollisuutta kehittämällä valppautta tehdä havaintoja.

ASSOSIAATIOESTEIDEN KAAATAMINEN

- Välismaastoudu toimialoilla: löydä kulttuurien välismaastot
- Irrottaudu asiantuntemuksen kahleista: opi eri tavalla
- Hylkää oletukset: oletus –vastakohta
- Kokeile erilaisia näkökulmia: sovelta osaamistasi johonkin epätavalliseen ympäristöön

Yllätä valppaudellasi!

- **Havaitse** ja **luo** mahdollisuuksia.
- Ole oma-aloitteinen ja **tartu** ajoissa mahdollisuuksiin.
- Osoita kykysi **hyödyntää** mahdollisuuksia.

Markkinat ovat ainaisessa muutoksessa – mahdollisuudet syntyvät ja katoavat!

**Usko pois, sinulla on kaikki ne resurssit,
joita tarvitset uudistaaksesi urasi!**

**SHOOT FOR THE MOON. EVEN IF YOU
MISS IT YOU WILL LAND AMONG THE
STARS**

Les Brown

Kiitos mielenkiinnostanne!

Outi Hägg
outi.hagg@hse.fi